

NAŠ BAROMETER

Glasilo občinske konference SZDL Hrastnik
Leto 6 • Številka 2 • Junij 1989

Čitalnica

sp 35

NAŠ barometer
1989

352(497 12 Hrastnik)

1001893,2

Ob prazniku naše občine

NI NUJNO, DA BIJEMO PLAT ZVONA...

Živimo v burnem času sprememb, ki so posledica neugodnih razmer v celotnem družbenem življenju. Na glavo bi morali postaviti pravzaprav vse, in to v čim krajšem času. Vsakdanje življenje že kar onemogoča samoupravljalcu vlogo, ki smo jo skrbno razvijali in gradili zadnja desetletja, da smo se zedinili, kako hočemo socializem po meri človeka, in ugotovili, da so potrebne tri reforme: sprememba vloge Zveze komunistov, sprememba družbenopolitičnega sistema, ti dve pa bosta omogočili še tretjo – usmeritev gospodarstva v moderno, tržno, svetu odprto gospodarstvo.

Izdelati je treba tudi načrt, kdo, kaj, kdaj in kako je dolžan uresničiti te odločitve. Predolgo namreč le govorimo in z vsakim dnevom izgublamo zaupanje državljanov v naše

Občinski praznik 3. julij je slavnostni dogodek, ki občanom ponuja priložnost, da ob prazničnem slavljenju naredimo tudi obračun dela in življenja v občinski komuni od enega do drugega praznika.

spособnosti... Da na vseh področjih zaorjemo korenito in odločno, to je treba opraviti čim prej, saj z vsakim dnevom blede podoba bližnje preteklosti, ko smo vlagali ves svoj trud in vse svoje znanje v razvoj, pa vendar ni takšnih rezultatov, kot smo jih pričakovali... Po starih in ustaljenih poteh ne gre, novih pa ni utrjenih.

Narobe bi bilo, če bi daljnih julijskih dni leta 1934 ne videli takšnih, kot so res bili. Takratnega bednega življenja delavskih družin ni mogoče primerjati z nobeno kasnejšo, najmanj pa današnjo mizerijo. Takratna življenjska raven revirskih delavcev je bila tako revna, da je bi-

la edinstvena celo v takratni Jugoslaviji, da v svetu ne govorimo. Vedeti tudi moramo, da stiske delavcev, ki so se 3. julija pred petinpetdesetimi leti uprli nevzdržnim razmeram z gladovno stavko, v takratni družbi ni delil z njimi nihče. Nasprotno, samo delavec in kmet sta se z muko prebijala skozi življenje, pri čemer pa kmetova družina vsaj kruha ni stradala.

Tembolj so vsega spoštovanja in občudovanja vredni maloštevilni komunisti, ki so delavce znali povesti v razredne boje, ves slovenski narod pa v okviru OF v boj za narodni obstoj in samobitnost z zmagovitim izidom. Teh dejstev se mo-

ramo spomniti ob 3. juliju – prazniku hrastniških občanov, slovenskih rudarjev ter ob 4. juliju – prazniku borcev. Trdno se moramo postaviti proti vsem, ki bi želeli zaradi poznejših in današnjih napačnih odločitev v družbenem življenju umazati in izničiti delo, napore in uspehe, ki so jih v zadnjih desetletjih dosegli slovenski delavci in slovenski narod v okviru Jugoslavije pod nespornim vodstvom ZK in znanih revirskih, slovenskih in jugoslovanskih voditeljev.

Sedanja dogajanja v družbi vznemirljivo vplivajo tudi na življenje v Hrastniku. Pa vendar razne alternative in mednacionalne razprtije ter podobni izgredi kot valovi pluskajo le bolj mimo nas, kot pa usmerjajo naše življenje. Važnejše za našo pri-Nadaljevanje na 2. strani

**Delovnim ljudem in občanom Hrastnika iskreno čestitamo
za občinski praznik in dan borca, rudarjem pa čestitamo za njihov stanovski praznik!**

Skupščina, izvršni svet in družbenopolitične organizacije občine Hrastnik ter uredništvo Našega barometra

NI NUJNO, DA BIJEMO PLAT ZVONA. . .

Nadaljevanje s 1. strani

hodnost je, da je hrastniško gospodarstvo zajela vsesplošna usmeritev v razvoj. V treh največjih hrastniških delovnih kolektivih – Steklarni, Tovarni kemičnih izdelkov in Rudniku – vlada prava razvojna mrzlica. Uresničujemo razvojne programe, ki temeljijo na korenitem posodabljanju proizvodnje. Boljša kadrovska struktura, bolj racionalna poraba energije, manj uvoženih surovin ter korenito zmanjševanje negativnega vpliva proizvodnje na okolje, so postavke, ki morajo popeljati to ključno hrastniško industrijo v stanje, da bo tržno bolj zanimiva, ekonomsko uspešnejša, predvsem pa, na daljši rok, stabilnejša in trdnjša. Seveda pa nam iz dneva v dan narašča število iskalcev zaposlitve, ker se zaradi modernizacije industrije zmanjšuje število delovnih mest; tisti, ki prihajajo iz šol, pa imajo vse manjše možnosti zaposlitve.

Občinska skupščina je na eni izmed sej sprejela ugotovitev in usmeritev, da obstoječa hrastniška industrija poleg lastne modernizacije nosi tudi odgovornost za razvoj novih dejavnosti in za zaposlitev tehnoloških viškov, ki nastajajo zaradi modernizacije proizvodnje in priliva mladih, prihajajočih iz šol.

Obrt sicer napreduje, pa vendar veliko prepočasi, da bi lahko nadomestila družbene potrebe, ki se kažejo z usihanjem obstoječih podjetij. Gostinstvo, gradbeništvo, uslužnostna obrt pa so v položaju, ki sili k razmišljanju o skrajnih merah razreševanja, ki so še na voljo družbenopolitični skupnosti. Zato je toliko tehtnejša usmeritev v uveljavljanje novih dejavnosti, ki dolgoročno lahko pomenijo temelj razvoja Hrastnika in tudi revirjev. Komisija izvršnega sveta za priučitev možnosti o uvajanju novih dejavnosti je izbrala nekaj programov, med njimi proizvodnjo steklenih vlaken. Ustanovljen je odbor vodilnih delavcev, ki bo v občini vodil dejavnosti, da se skupščinsko usmeritev uresniči; seveda na sodobnih, tehnoloških in ekonomskih temeljih.

Na vsak način je treba graditi moč naše občinske skupnosti, če naj občan uživa družbeni standard, ki ga sedaj ima, in za katerega ni mogoče trditi, da je kaj posebnega. Pa naj bo to v šolstvu, zdravstvu, kulturi, telesni kulturi itn. ustrezno življenjsko raven lahko zagotavlja le primeren dohodek, ki ga ustvarja v gospodarstvu zadostno število zaposlenih.

Pomemben premik v razmišljanju Hrastničanov je odnos do okolja. Dolgoletno iskanje izključnih krivcev za nevzdržno stanje se je vendarle prevesilo v spoznanje, da je ohranjanje zdravega okolja odvisno od ravnanja vsakega državljanja in vsakega proizvodnega subjekta. Od

tega spoznanja prehajamo tudi na delo, ki je zdaj pred nami, da se v vseh virih začne spreminjati hrastniška klima – od vode, prek urbanizma do ozračja.

Očiščenja Save sicer zamuja, vendar mora biti gradnja čistilnih naprav končana do leta 1991, ko bo pričela obratovati hidroelektrarna Vrhovo.

Za Hrastničane je še važnejše, da smo ena izmed redkih skupnosti v Sloveniji, ki je uspela zgraditi osrednje zbirališče odpadkov (v Uničnem) za vso občino in za daljši rok.

Čaka pa nas še najtrši oreh – očiščenje zraka. Lep čas smo krivili za nevzdržne razmere le trboveljsko elektrarno. Sedaj vendarle vemo, da je tudi v Hrastniku dovolj ones-

naževalcev, še tehtnejše pa je spoznanje, da pred onesnaževanjem ni več varno nobeno območje v Hrastniku. Meritve, ki potekajo po sprejetem programu, so že pokazale, da tudi Dol ni veliko na boljšem od ostalih območij Hrastnika. To pa pomeni, da bo treba iskati rešitve za vse območje občine. Še več! V revirjih in tudi v širšem območju bodo potrebni temeljiti ukrepi, da se omeji onesnaževanje zraka. Le učinkovite rešitve bodo pripomogle k ozravitvi narave, predvsem pa ljudi.

V preteklem letu je uspel v Hrastniku eden redkih podvigov, ki so se jih v zadnjih letih lotevale slovenske občinske skupnosti. Uspeli smo izglasovati samoprisepek občanov za gradnjo prepotrebni poti v krajevnih skupnostih, za dogradi-

tev šole na Logu, za obnovo vrtca na Rudniku ter za gradnjo doma za ostarele. Referendum ni bil le plebiscit solidarnosti, temveč je bil odraz odločenosti hrastniških občanov, da si sami pomagajo, ker jim nerazvito gospodarstvo ne more pomagati. Program se uspešno uresničuje saj v teh dneh dajemo v uporabo cesto iz Brnice na Podkovk, ki je prva med nalogami široko zastavljene programa gradenj iz samoprisepka. Dela na cestah v Čečah in Podkrajju so v polnem teku, projekti za dom za ostarele pa so pred dokončanjem.

V zagotavljanju splošnih družbenih potreb Hrastnik deli tegobe z vsemi ostalimi skupnostmi v Sloveniji. Zaradi nerazvitosti šolstva je morda položaj v izobraževanju manj občutljiv, seveda pa je zato težje učencem in študentom, ki morajo pod različnimi pogoji iskati poti do svojih šolskih ustanov zunaj Hrastnika, kar postaja z vsakim dnem dražje. Občinska skupščina je nedvoumno odločila, da zmanjšanje ravni opravljanja nalog na vseh družbenih področjih ne pride v poštev, predno ni dogovorjeno, da v primeru zmanjšanja družbenih stroškov ne pride do premika v materialnih skupnostih, predvsem pa v organizaciji vseh teh dejavnosti.

Dosti slabše so razmere v zdravstvu, za rešitev katerih se išče skupno slovensko rešitev, do takrat pa se mu namenja posebno skrb, da ne bi prišlo na tem, za ljudi najbolj občutljivem področju, do kakršnihkoli zapletljajev. V vseh dejavnostih – kulturi, telesni kulturi, socialnem skrbstvu, itn. – je treba iskati poti za najbolj racionalno porabo zbranih sredstev, ki naj pridejo po najkrajši poti do neposrednih izvajalcev teh dejavnosti.

Letošnje praznovanje poteka v zapletenih družbeno-političnih razmerah in želimo si, da se čim prej razjasni smeri nadaljnega razvoja. Samo nakazana, vendarle neštetokrat ponavljana razna razmišljanja, študije in teze so nam že zdavnaj le še v breme. Za uspešen razvoj je potrebna delavnost in ustvarjalnost čim širšega kroga osveščenih ljudi, ki so sprejeli za svoja dela natančen projekt in program za nadaljni razvoj. Le takšno široko in demokratično gibanje lahko da otipljive rezultate, ki bi končno zajezili sedanje neugodne razvojne trende ali težnje.

Delovni ljudje in občani smo pripravljani delati in potrpeti v razmerah, kakršne so sedaj, a le toliko časa in na način, kakor se bomo dogovorili, saj sedanje stanje v družbi ni niti spodbudno, niti v nedogled znošno.

To ni opozorilo le vodstvenim družbenim strukturam zunaj Hrastnika, ampak bolj nam samim, saj nam meril za boljšo organizacijo družbenega življenja in dela, motiva za to delo in nagrade, ki sledi, ne bo izdelal nihče drug. Ta merila nujno potrebujemo in so veljavna tako danes, kot bodo veljavna jutri, družbena škoda pa se dela zato, ker smo jih v bližnji preteklosti opustili.

Hrastničani moramo živeti v spoznanju, da naš gospodarski raz-

Priznanja

ZASLUŽNI OBČAN

Priznanje Zaslužni občan v občini Hrastnik podeljujemo od leta 1971. Ta najvišja občinska priznanja se podeljuje ob 3. juliju, prazniku naše občine, namenjeno pa je delavcem in občanom, ki so dosegli izjemne uspehe v gospodarstvu, družbenih službah, družbenopolitičnem delu, društveni dejavnosti, kulturnoprosvetnem delu ter telesnovzgojni in športni dejavnosti. Na osnovi sklepa skupščine občine Hrastnik, sprejetega 13. junija letos, prejme priznanje ZASLUŽNI OBČAN občine Hrastnik

Vladimir Sihur,

rojen 6. avgusta 1939,
stanujoč v Hrastniku –

za delo in uspehe na gospodarskem področju.

Posebno priznanje občine Hrastnik pa prejmejo:

Ivan Kranjc,

rojen 28. julija 1940,
stanujoč v Hrastniku –

za delo in uspehe na gospodarskem področju.

Ivan Ranzinger,

rojen 28. decembra 1944,
stanujoč v Hrastniku, –

za delo in uspehe na gospodarskem področju.

Ferdinand Deželak,

rojen 19. julija 1924,
stanujoč na Dolu pri Hrastniku, –

za delo in uspehe na družbenopolitičnem področju.

Matija Koritnik,

rojen 14. januarja 1947,
stanujoč na Dolu pri Hrastniku –

za delo in uspehe na družbenopolitičnem področju.

Stojan Laznik,

rojen 27. septembra 1932,
stanujoč v Hrastniku, –

za delo in uspehe na področju društvene dejavnosti.

Jože Premec,

rojen 14. januarja 1944,
stanujoč na Dolu pri Hrastniku, –

za delo in uspehe na telesnokulturnem področju v občini.

Slovensko kulturno društvo »Slovenska beseda« iz Hüchelhovena –
za delo na kulturnem področju.

Priznanja bodo podeljena na slavnostnem zasedanju delegatov občinske skupščine, ki bo v KS Boben v soboto, 1. julija ob 17. uri.

voj sicer ne zaostaja preočitno, sili pa vendar v zaskrbljenost za zaposlitev prihajajoči generaciji, za zdravo okolje, predvsem pa za vzdrževanje osebnega in družbenega življenjskega standarda na primerni ravni. Ni nujno, da bijemo plat zvona, toda nenehno se moramo zavdati, da je dogovorjeno treba tudi narediti, sicer bomo zaostali za splošnim razvojem, ki je iz dneva v dan hitrejši in vse bolj kompliciran. Ne želimo, niti si ne moremo dovoliti zastoja, ker bi bila to slaba odložitve tistim, ki so se v preteklosti marsičemu odpovedali, da imamo to kar imamo – temelje, na katerih zlahka gradimo naprej. Še bolj pa smo dolžni poskrbeti za temelj razvoja bodočim rodovom, ki jih čakajo težke življenjske preizkušnje, vstop v 21. stoletje, v brezobzirni in tekmovalni sistem gospodarskega in družbenopolitičnega razvoja v svetu, ki se poraja istočasno s pluralizmom in demokracijo.

Občanom čestitam za občinski praznik, prav tako čestitam tudi borcem in rudarjem, z željo, da se v prazničnih dneh razvedrite in otresete vsakodnevnih skrbi. Za nadaljnje uspešno premagovanje preprek, ki jih poraja naša stvarnost, bomo še kako potrebovali moči in dobro voljo.

mag. Srečko Klenovšek

Iz krajevnih skupnosti

VZPODBUDEN ZAČETEK

Iz programa 5. občinskega samopriskpeva je dokončana prva naloga. In-fliacija resno preti tudi samopriskpevu. Vzpodbuden začetek, a negotovo nadaljevanje. Brez prostovoljnega dela in prispevkov krajanov ne bo šlo...

V decembru uspešno izglasovan 5. občinski samopriskpevek je doberšen del svojega programa namenil urejanju komunalne infrastrukture v krajevnih skupnostih. Po usklajenem prednostnem vrstnem redu naj bi se ta del programa – urejanje komunalne infrastrukture v krajevnih

skupnostih – pričelo uresničevati s 1. julijem letos, končalo pa konec naslednjega leta. Dinamika pritekkanja denarja zlasti pa uspešno uresničevanje nalog, predvidenih za prvo polletje letošnjega leta, sta omogočila, da smo s tem programom pričeli nekoliko prej, kot je bilo načrtovano s planom za tekoče leto.

Poučene z izkušnjami iz preteklih let so se krajevne skupnosti skupaj s strokovno službo skupnosti krajevnih skupnosti pravočasno lotile iskanja ponudbenih predračunov, kjer je bilo nujno, pa tudi izvedbenih projektov. Tako smo že konec marca in delamo v začetku aprila imeli na voljo ponudbene predračune za vseh devet nalog, ki se nanašajo na posodobitve cest v vseh krajevnih skupnostih z izjemo KS Ste-

klarna, kjer naj bi s pomočjo sredstev iz sedanjega samopriskpeva razširili PTT omrežje.

Konec marca smo na osnovi ponudbenih predračunov in drugih pogojev izbrali izvajalca, tako da so že konec aprila stekla vsa dela za tiste naloge, ki naj bi jih uresnili letos.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je prva naloga iz predvidenega programa za tekoče leto – posodobitev ceste Brnica-Podkovk v KS Dol – že končana, za kar gredo pohvale tako izvajalcu, in še bolj krajanom, ki so z ogromno vloženega prostovoljnega dela pravočasno končali vsa predpripravljena dela, vključno z izdelavo opornih zidov. Čeprav je majsko deževje precej oviralo dela na trasi, pa smo lahko s kvaliteto opravljenih del v celoti zadovoljni.

Do konca leta naj bi iz predvidenega programa za letošnji končali še posodobitve cest v KS Podkraj na odseku Jerina – bivša OŠ Podkraj oziroma do meje s KS Radeče, ter v KS Boben na odseku Senčar-Ravne. Obe nalogi pa sta predvsem finančno zelo zahtevni.

Čeprav sta obe krajevni skupnosti na čelu s prizadevnimi gradbenimi odbori že pričeli z nekaterimi deli in nabavili gradbeni material z razpoložljivim denarjem, prav denar tisti, ki bo določal dolžino asfaltne prevleke. Po cenah iz marca letos je predračunska vrednost del za posodobitev ceste v KS Podkraj 102 in v KS Boben 198 milijard starih dinarjev. Iz naslova samopriskpeva, namenskih sredstev SKCS in SKS pa je po istih ocenah zaenkrat zagotovljenega le približno polovica potrebnega denarja.

Skratka, kljub prizadevnosti krajevnih skupnosti, članov njihovih gradbenih odborov in drugih, je pričakovati določene težave pri uresničevanju zastavljenih nalog. Resnici na ljubo pa je treba tudi dodati, da domala povsod pričakujejo od samopriskpeva več, kot smo med njegovim sprejemanjem in izglasovanjem zapisali. Pripravljenost krajanov, da s svojim prostovoljnim delom sicer že izločeni denar za samopriskpevek še oplemenitijo, pa je pravzaprav edini argument, ki vliva upanje, da bodo zastavljene naloge kljub predvidenim težavam tudi uspešno izpeljali...

Jože Premec

Tudi hrastniški kmetje se organizirajo ...

USTANA VLJAJO PODRUŽNICO SLOVENSKE KMEČKE ZVEZE

Dosedanja kmetijska politika je v osnovi pravilna, potrebne so le manjše korekture in izboljšave. Ta pogosto izrečena trditev ni točna, saj vemo, da so razvojni trendi v strukturi kmečkih gospodarstev in kmetijske pridelave vso povojno dobo negativni, najbolj izraziti pa v zadnjih dveh desetletjih. Potrebujemo hitro in temeljito prenovno kmetijsko politiko in kmetijske zakonodaje, ki bo omogočala in pospeševala strukturno prilagajanje, trajanje, razvoj, z narodnogospodarskega vidika optimalno rabo kmetijske zemlje in usklajen gospodarski, socialni in kulturni razvoj vsega slovenskega podeželja.

Že v preteklosti je bilo v Sloveniji slišati pobude, da bi se kmetje lahko tako ali drugače organizirano spopadli z nesmiselnimi zvezne agrarne politike, ki v svojih kabinetih že vseskozi kroji »perspektive«, plane razvoja pridelave hrane, po drugi strani pa zlasti to dejavnost spravlja na beraško palico. Tako je naš kmet doživel nešteto agrarnih reform, vsaka pa je bila izvedena v njegovem imenu in vsaka razglašena za novo prelomnico, ki pa žal ni dala ustreznih sadov.

Kmetje so se že v preteklosti želeli sindikalno organizirati, vendar se je vedno našel vzrok, da do tega ni prišlo. Lani februarja pa se je v Žalcu na problemski konferenci o kmetijstvu rodila tudi zamisel o kmečki stanovski organizaciji, ki naj bi se borila za enakopraven družbeni, socialni, ekonomski, kulturni in politični položaj slovenskega kmeta. Ta

pobuda je bila uresničena 12. maja 1988 na ustanovnem občnem zboru Slovenske kmečke zveze in Slovenske kmečke mladine v Unionski dvorani v Ljubljani.

Od takrat do danes je bilo ustanovljenih že veliko podružnic Slovenske kmečke zveze širom po Sloveniji. Tudi v občini Hrastnik so kmetje imenovali iniciativni odbor, ki pripravlja vse potrebno za ustanovni občni zbor podružnice Slovenske kmečke zveze občine Hrastnik, ki bo v nedeljo, 2. julija 1989, v prostorih KS Marno. Iniciativni odbor ima malogo pripraviti seznam odbora podružnice, ki bo podružnico Slovenske kmečke zveze občine Hrastnik vodil prvi mandat, zagotoviti mora sedež podružnice, pripraviti njen program dela in izvesti ustanovni občni zbor.

Iniciativni odbor

Ivan Kranjc, predsednik gradbenega odbora za gradnjo ceste Brnica-Podkovk, je povedal:

»Občanom Brnice se je po dvajsetih letih le uresničila želja po asfaltirani cesti v Podkovk. Po programu V. samopriskpeva smo bili prvi deležni posodobitve skrajno zapuščene krajevne ceste. Večina uporabnikov te ceste je z 1285 urami udarniškega dela precej zmanjšala gradbene stroške. Gradbeni odbor se v imenu občanov Brnice zahvaljuje vsem udeležencem udarniškega dela v KS Dol, občini Hrastnik ter Cestnem podjetju Celje za kvalitetno opravljena dela!«

Letos v Zasavju zvezna MDA

ČAS, KI GA ŽIVIMO, JE ČAS IDEJ...

Mladinci Zasavja smo se tudi letos odločili, da pripravimo MLADINSKO DELOVNO AKCIJO ZASAVJE 89. Letošnja bo zvezna, kar kaže, da lahko združeni in enotni Zasavci v vseh pogledih le prodremo v slovenski prostor s svojimi programi, argumenti, predvsem pa z željo, da omogočimo tudi krajanom obrobni krajevnih skupnosti boljše življenje.

To, da akcijo pripravlja MS ZSMS revirskih občin, je v Sloveniji edini primer, oziroma eden redkih v Jugoslaviji, saj je običajno, da tovrstne aktivnosti vodijo izvršni sveti občin – organizatoric.

Nastanitev brigadirjev bo, tako kot lansko leto, v Domu učencev RŠC v Hrastniku. Delovišča bodo v vseh treh zasavskih občinah. V Hrastniku bodo brigadirji nadaljevali že lani začeto gradnjo vodovoda na Kopitniku. V Trbovljah bodo nadaljevali dela pri napeljavi vodovoda na Dobovec. V Zagorju pa se odpira novo delovišče v Ravenski vasi, prav tako gradnja vodovoda.

Akcija bo potekala v dveh izmenah. Prva imena se bo pričela 3. julija in bo štela 160 brigadirjev. Sodelovale bodo brigade:

- Center vojnih tehničnih šol Zagreb (Hrvatska)
- Koroška (Slovenija)
- Orašje (Bosna in Hercegovina)
- Istok (Kosovo)

- mednarodna skupina brigadirjev iz Gruzije (Rusija)

Druga izmena pa bo za tri tedne združila brigade:

- Liman (Vojvodina)
- Grubišno polje (Hrvatska)
- Združena brigada (Slovenj Gradec – Bjelovar – Gornji Milanovac)
- Dakovica (Kosovo)

Želimo, da bi se brigadirji v Zasavju počutili prijetno, kar je odvisno od nas vseh, saj, kot pravi napis na propagandnem lističu RK ZSMS: »Noben problem za nas ni prevelik in noben iziv tak, da ga ne bi sprejeli. Odločili smo se. Čas ki ga živimo, je čas idej, našega znanja in spoznanja, da bolj kot kdaj koli prej rabimo konkretne rezultate in uspehe.«

Mladi se zavedamo položaja v družbi; želimo, da se ga zavedajo tudi drugi in nam pomagajo – ne le v boljšo prihodnost, ampak tudi v lepšo, bolj zdravo sedanost!

Janez Trbovc

Zaslužni občani

LETOŠNJA PRIZNANJA AKTIVISTOM OF IN SINDIKATA

Republiško priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda za leto 1989, to je Zlati znak OF, je iz občine Hrastnik prejel Jože Žibret za dolgoletno uspešno delo v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organizacij občine Hrastnik.

Občinsko priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda za leto 1989 so prejeli:

Franc Kreže za aktivno delo v krajevni skupnosti in delegatskemu sistemu

Janko Kumlanec za dolgoletno aktivno družbenopolitično in društveno delo

Adolf Percl za dolgoletno in uspešno družbenopolitično delo v društvih in aktivistično delo v KS ter občini

Karolina Senčar za uspešno družbenopolitično delo v krajevni skupnosti in društvih

Jože Tušar za dolgoletno aktivistično delo v društvih in krajevni samoupravi

Srebrni znak sindikata so letos prejeli:

Mihaela Činžar

Ljuba Pavčnik

Silvo Šinkovec

Alojz Šterbucel

Solidarnostna sredstva

KOMU IN KOLIKO?

Viri za oblikovanje solidarnostnih sredstev so:

- prispevki za solidarnost iz osebne dohodka delavcev in drugih občanov in od pokojnin;

- prispevki za solidarnost iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in občanov;

- sredstva, ki jih dajo kot pomoč oziroma darujejo delavci in drugi občani, družbenopravne osebe, delavci, zaposleni v tujini, tuje države, mednarodne organizacije ter druge tuje pravne in fizične osebe.

Na podlagi zakona smo v SR Sloveniji sprejeli Družbeni dogovor o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč. Po tem dogovoru se solidarnostna sredstva uporablja za najnujnejše zavarovalne ukrepe, ki so potrebni, da se ob naravnih nesrečah zavaruje življenje, zdravje in premoženje ljudi ter prepreči nastajanje nadaljnje škode.

Solidarnostna sredstva so namenjena za odpravo posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji ter za vzajemno pomoč drugim republikam in avtonomnim pokrajinama pod pogoji in na način, ki jih določa omenjeni dogovor.

Za uresničitev ustavnega načela o solidarnosti pri odpravljanju posledic naravnih nesreč in v skladu z Dogovorom o oblikovanju sredstev solidarnosti narodov in narodnosti Jugoslavije ter republik in avtonomnih pokrajin za odpravljanje posledic elementarnih nesreč (Uradni list SFRJ št. 44/74) je skupščina SR Slovenije v januarju 1975. leta sprejela Zakon o odlikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje naravnih nesreč.

Za odpravo posledic naravnih nesreč, ki je prizadela občino v SR Sloveniji, se najprej porabi solidarnostna sredstva, oblikovana na območju take občine. Če pa ta sredstva niso zadostna, se sorazmerno uporabi solidarnostna sredstva, oblikovana na območju drugih občin.

Solidarnostna sredstva se lahko uporabi za odpravo posledic naravnih nesreč, ki so jih povzročili:

- potres, poplava, zimska pozeba, zemeljski in snežni plazovi;

- žled na gozdovih in kulturnih rastlinah ter posledično na drugih materialnih dobrinah, razen električnega in telefonskega omrežja;

- vihar, toča, veliki požar na vseh dobrinah, razen na vseh vrstah gradbenih objektov ter delovnih pripravah, avtomobilih, opremi, zalogah, električnem in telefonskem omrežju ter neobranih posevkih in plodovih.

Solidarnostna sredstva se uporablja za odpravljanje posledic naravnih nesreč, ki so prizadele ob-

močje ene ali več občin, če škoda zaradi naravne nesreče presega 4% družbenega proizvoda celotnega gospodarstva posamezne prizadete občine.

Za občine, ki se jih po predpisih SR Slovenije šteje za manj razvita območja, se solidarnostna sredstva uporabi za odpravljanje posledic take nesreče, če škoda presega 1,5% družbenega proizvoda celotnega gospodarstva take občine, doseženega v preteklem letu, in valoriziranega z indeksom rasti cen na drobno od 1. 1. v tekočem letu.

Na podlagi teh kriterijev so v letu 1988 v SR Sloveniji znašala razpoložljiva sredstva na računu sodliarnosti 27.332.196.509 dinarjev.

Za medrepubliško solidarnost je bilo v letu 1988 nakazano 3.170.971.299 dinarjev in sicer za potrese v SR Bosni in Hercegovini leta 1981, SR Srbiji območje Kopaonika – potres leta 1983, SAP Kosovo – potres in poplava leta 1983.

Podpisniki družbenega dogovora so sprejeli sklepe o uporabi sredstev solidarnosti v posameznih občinah:

- za odpravo posledic zimske in spomladanske pozebe 1984/85 527.555.000 dinarjev;

- za odpravo posledic neurja v letu 1987 9.655.582.365 dinarjev;

- za odpravo posledic po močnem neurju julija in avgusta 1987 2.277.940.616 dinarjev;

- za odpravo posledic neurja v občini Kočevje v letu 1984 15.700.000 dinarjev;

- Rudniku živega srebra Idrija 1.399.000.000 dinarjev;

- Rudniku svinca in cinka Mežica 1.212.000.000 dinarjev;

- za odpravo posledic neurja v letu 1988 (občine Ljutomer, Šentjur pri Celju) 999.501.200 dinarjev;

- za odpravo suše v letu 1988 v 43 občinah 6.460.951.040 dinarjev (sredstva so odobrena kot akontacija).

Solidarnostna sredstva odobrava v skladu z družbenim dogovorom, na podlagi kriterijev in ocene posameznih škod, odbor udeležencev. Revirske občine Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi imajo v odboru udeležencev skupnega delegata.

Franjo Krsnik

Naš portret

VILI KOHNE, st.

Hiša je pripeta nekam v hrib, kot jih je veliko v našem mestu, pa vendar je ta del Hrastnika, včasih so ga imenovali Reber, sedaj pa se imenuje Pot na Kal, nekaj posebnega. Urejeni vrtovi, cvetje vseh vrst, od preprostih marjetic do razkošnih cvetov vseh mogočih sort vrtnic in ogromno zelenja. Avtomobili in njihov smrad so ostali spodaj, v dolini. Košček sveta, ki prav vabi, da si privoščiš trenutek za počitek in sprostitve. In prav pri tem sem zmotila Vilija Hohneta, človeka, ki je bil polnih štirideset let duša in telo lutkarstva v Hrastniku, na katerega je ostal le spomin s priokusom bolečine in razočaranja.

Oklep, ki sta ga stakala razočaranje in bolečina, se je v pogovoru začel topiti; trak misli in spominov se je zavrtel nazaj, v leto 1946, ko se je vse skupaj začelo.

Da ne bo pomote, ne z lutkami, najprej z avioni!

»Iz zvezka sem iztrgal list, nanj napisal obvestilo, da bo v Hrastniku ustanovljen klub sinjega športa, in povabil vse, ki jih to zanima, na ustanovni občni zbor v Konzumu. Šestindvajset se jih je odzvalo vabilu, med njimi štiri ženske.« Ena od njih je kasneje postala njegova žena, mi je povedal kasneje.

»Bilo je 6. aprila 1946. Saj veste, kakšni časi so bili to! Če ne štejemo navodil za izdelavo modelčkov, ki sem jih izrezal iz časopisov in ki so se kasneje marsikdaj pokazali kot netočni, lahko rečem, da smo začeli iz nič. Prvi problem je bil prostor, kjer bi se lahko sestajali. Rekli so: V 'kevder' z njimi, da se ne bo slišalo hruenje motorjev. Nismo odnehali in dodelili so nam prostor v TVD Partizanu.« je pripovedoval Vili.

Krčevite poteze na obrazu so se povsem sprostile, ko je govoril, kako so sestavljali svoje modele avionov, jih v Štircu preizkušali, in kako nobel se jim je zdelo, ko so bolj kot ne naključni obiskovalci hvalili njihovo spretnost in lično izdelane aeroplančke.

Ko so v časopisu prebrali, da bodo na Blokah organizirali šolo za pilote jadralnih letal, so bili že toliko zastrupljeni s tem športom, da je ni bilo moči, ki bi jih zadržala doma. Devet najbolj korajžnih jih je odšlo na Bloke.

Pogled mu je zataval nekam v daljavo, morda na travnik, kjer je prvič sedel v jadralno letalo. »Kako je lepo, ko si star 22 let, neobremenjen. Tak užitek! Z ničemer se ne da primerjati tega občutka, ko z avionom postaneš eno, ko se ta odlepi od tal in te ponese navzgor. Najprej nekaj sekund, kot koklja, smo rekli. To je bilo dovolj za izpit A kategorije. Ampak to dà zanos, da ne moreš odnehati. Za B in C kategorijo je bil seveda preizkus težji, ampak naredil sem ju. Ne, res ne morem povedati, kakšni so ti zanosni občutki, to lahko samo doživiš.«

Niso odnehali, dokler niso v svoj klub dobili enega teh starih jadralnih letal, imenovanega vrabec. Težkega 120 kil, razstavljenega sicer, so nesli na Kal. Prvi je z njim s planine do sedanjega smučišča poletel Vili Kohne. Roke, ki jih je ob

pripovedovanju tega dohodka dvignil kot mogočna ptica, trzajoče mišice na obrazu, bleščeče oči, nemo pripovedujejo, da dogodka ne bo pozabil, pa če bo na svetu še sto let.

Nekoč je v klubu nekdo omenil, da bi eden od učiteljev strašno rad ustanovil lutkarsko sekcijo, pa mu

to nikakor ne gre od rok, čeprav so mu pomoč obljubljali iz vseh strani. »Lotimo se tega mi,« je dejal Vili Kohne. »Pozimi bomo igrali lutke, s tem zaslužili, poletimo bomo pa letali.«

»Vi ne veste, kakšni ljudje so to bili! To je bilo enkrat jeseni, februarja smo že imeli prvo predstavo pred polno dvorano Partizana. Začarani gozd se je imenovala. Lesene glave lutk je izdelal prof. Lavrič iz Ljubljane, pri izdelavi oblek so pomagale spretno roke delavk Šiviljske delavnice. Ostale rekvizite, od odra naprej, smo izdelali sami. Postal sem režiser in tehnični vodja, ostali pa so bili animatorji, igralci, rekviziterji. Začeli smo z marionetami, kasneje smo imeli tudi ročne lutke. Vsako leto smo pripravili vsaj eno, največkrat pa po dve novi predstavi. Kakšen zaslužek neki!« se je zasmel. »Otroke bi morali videti, kako so uživali, mi pa z njimi, moram priznati. Čisto mehak sem postal, ko so mi včasih po končani predstavi poklonili šopek cvetja in mi je drobno dekletce pritisnilo poljubček na lice. Ni ga denarja, ki bi bil več vreden od tega.«

Z leti so prišla gostovanja. Večina krajev in zakotnih vasi tja dol do Krškega je poznala hrastniške lutkarje. Vstopnina je velikokrat zad-

ostovala le za najem kamiona, ki je vozil oder in lutke in prevoz igralcev. Naučil se je igrati harmoniko, ker je bilo to v eni od predstav potrebno. »Za Obutega mačka sem napravil tako harmoniko, da je izgledala kot »ta zaresna«. Maček jo je vlekel, da ga je bilo veselje gledati, jaz sem pa zadaj vlekel pravi meh. Predstavo si je ogledal tudi direktor Ljubljanskega lutkovnega gledališča. Po kolenih se je tolkel, tako se je smejal. Nerad, ampak priznal je, da smo bili boljši od njih. Saj sem že rekel, da smo bili luštna družina, ki je vedela, kaj hoče, in dobro smo se razumeli med seboj.«

Vili Kohne je ob vsem seveda hodil tudi na ših. Njegovo delo na Rudniku ni bilo tako, da bi se ga dalo opraviti z levo roko. Med drugim je skrbel za vzdrževanje dvanajstih jamskih lokomotiv. Bili so primeri, ko so ga zbudili sredi noči in je bilo treba v jami odpraviti napako.

Ustvaril si je družino, pričel zidati hišo. Dan je bil marsikdaj prekratek za vse. »Moja žena ima zlate roke (to dokazuje tudi njihov vrt) in vedno me je razumela in vzpodbujala. Poznala je lutkarje, ki so mi pri gradnji občasno priskočili na pomoč. Velikokrat sem do šestih zvečer zidal, potem pa šel na vajo, ki se je neredko zavlekla pozno v noč.«

Zdelo se mi je, kot bi se mu rdeča nit pogovora nenadoma odrgala. Obraz se je pomračil, roke, ki so bile trenutek pred tem še vse živahne, so nemo omahnile v naročje. Trenutek tišine je pretrgal povsem spremenjen glas. »Ne, ni mi žal niti ure teh štiridesetih let, ki sem jih posvetil lutkarstvu. Še enkrat pa se tega ne bi lotil, za noben denar! Razumem, da ljudje potrebujejo stanovanja, tudi sam sem rad na svojem. Ne razumem pa tega, da ni bilo nikogar, ki bi me, ali pa koga drugega od lutkarjev, obvestil, da bodo porušili Konzum. Prišel je buldožer in barbarsko porušil naše štiridesetletno delo. Lutke, pet odrov, kulise ..., vse je ostalo pod ruševinami ali so ljudje raznesli na vse konce. Šel sem po tistem na sprehod po koloniji in videl pri eni od hiš naslonjeno našo največjo kuliso. Sam sem nanjo namalal veliko drevo, med njenimi vejami pa skrito veverico. Kaj mislite, kako mi je bilo? Vse se je podrla v meni. Pa sem prepričan, da tudi današnji otroci, kljub temu, da imamo televizijo in kino, še vedno radi gledajo lutke v živo.«

Lutk res ni več, ne kulise, tudi odrov ne. Ampak v kotičku misli tistih, ki smo si ogledali katero od predstav hrastniških lutkarjev, še vedno živi spomin ... Živ-žav otrok na lepem utihne, ko se prične dvigovati zastor. Otroci z očmi in ušesi sledijo dogajanju na odru. Pripravljeni so glasno sodelovati, ko jih zvezdica Zaspanka, ali kdo drug od akterjev v neki drugi predstavi, prosi za pomoč. Sliši se ooh in aaah, ki kaže, kako otroci uživajo, in največkrat glasno ugovarjanje, ko je predstava končana in zastor pade.

Ne, tovariš Kohne, spomin na vaše delo ni pozabljen! Morda slaba tolažba, ampak rečem vam, proti temu je tudi buldožer nemočen!

Joži U.

Vabilo k sodelovanju

ŽELIMO BITI
RADIO ZA VAS!

Radio Trbovlje že leto dni oddaja po ultra kratkih valovih na frekvenci 103,9 megahertzev v stereo tehniki. Z oddajnikom na Kumu je lokalna radijska postaja pridobila širši krog poslušalcev.

Če povemo še drugače, zdaj radio Trbovlje slišijo na Gorenjskem in Dolenjskem, v Savinjski dolini in v Prekmurju. Telefonski klici poslušalcev dokazujejo, da nas poslušajo, da spremljajo naš program. Poslušalci nas kličejo za glasbene želje, ki so na sporedu ob ponedeljkih in četrtekih, sodelujejo z nami pri izboru glasbe, vključujejo se v aktualne oddaje o ekologiji, gospodarskem razvoju, zdravstvu, šolstvu. Več kot dvajsetletna tradicija lokalne radijske postaje je dvanajstim zaposlenim delavcem omogočila širjenje programa; sedaj skrbijo za program trije novinarji.

Radio Trbovlje oddaja vsak dan od 16. do 19. ure, razen nedelje, ko se spored prične ob 11. in traja do 14. ure. Nato so na sporedu čestitke poslušalcev. Namen radia pa ni samo zadovoljiti poslušalce z informacijami, vestmi in aktualnimi dogodki, temveč »radijci« želimo poiskati stik z ljudmi, ki želijo biti ustvarjalni. Zato vabimo k sodelovanju ljudi iz krajevnih skupnosti, mlade za mladinski val in honorarne napovedovalce.

Če vas radijski medij veseli, se nam oglasite na naslov: Radio Trbovlje, Trg svobode 11 a, telefon (0601) 821-358.

Razvojni cilji radia Trbovlje so povezani s širitvijo programa. Letos smo začeli s peturnim programom ob koncu tedna. Delavci radia pravimo, da je to »naš vikend paket«, sicer pa prehajamo na peturno dnevno oddajanje. Širitev programa je povezana s finančnimi in kadrovskimi pogoji. Zato še enkrat: k sodelovanju vabimo vse tiste, ki jih veseli delo na radiu.

Radio Trbovlje želi biti z vami, dragi občani, krajani. Želimo si vaših predlogov, napotkov, odmevov in tudi vaših kritik. Želimo biti radio danes in radio jutri. Radio za vas!

V začetku priprav na novo letovalno sezono smo pregledali dosežanje priprave za organizacijo letovanja letos ter vse napake in nepravilnosti, ki jih bo treba odpraviti. Imamo dobro počitniško bazo na lepem prostoru ob morju. Počitniške hišice so urejene in udobne, vsako leto opravimo dogovorjeno redno vzdrževanje hišic, lastnice počitniških hišic pa tudi še dodatno poskrbijo za njihovo urejenost. Kaj pa letovalci? Kot člani lastnic počitniških hišic imamo dosti pripomb na urejenost počitniške baze, kot letovalci pa se večkrat obnašamo povsem drugače.

Po prihodu na letovanje je največja želja čim prej razložiti kovčke in skočiti v prijetno hladno vodo. Pa kaj, ko se tako vleče prijava letovalcev in prevzem sob. Toda ob prijavi za letovanje v delovni organizaciji preprosto pozabimo, da nas je poverjenik za letovanje kar večkrat opomnil, naj sporočimo podatke o vseh družinskih članih, ki bodo letovali, kdaj in kje so rojeni, številko osebne izkaznice in točen naslov.

Velika težava je tudi pri prevzemu in oddaji sob za letovanje, saj letovalci sobe sami čistimo ob končanju letovanja. Za prevzem in oddajo sobe smo prejeli zapisnik o primopredaji, ki ga že praviloma skoraj vsi pozabimo izpolniti in ga ne oddamo upravniku naselja. Pa pride včasih tudi do nesoglasij ob prevzemu sobe z naslednjim letovalcem. Zato moramo najprej zagotoviti v vse sobe potrebna čistilna sredstva, krpe za čiščenje, vedra, predpražnike, za vsako hišico bi morali zagotoviti po en sesalnik za prah, ki bi si ga letovalci medsebojno izmenjavali in bi tako resnično lahko zapustili sobe čiste.

Vsako leto dvakrat, enkrat spomlad in enkrat v jeseni, se na naših cestah odvija akcija z naslovom: Brezhibno vozilo je varno vozilo. To ni navadna akcija, v kateri bi ustavljali in preverjali motorna vozila. Zakaj pravzaprav gre?

Gre za široko zasnovano preventivno akcijo, ki se odvija po vsej Sloveniji. Organizirajo jo občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v sodelovanju s postajami milice, avtomoto društvi, zvezno šoferjev in avtomehnikov ter gasilskimi društvi. Namen akcije je, ugotoviti, kakšno je stanje vozil na naših cestah in sicer, kakšno je stanje krmilnega in zavornega mehanizma, svetlobnih teles, gum, karoserije, kako so vozila opremljena z obvezno opremo, ali vozniki uporabljajo varnostne pasove in kako so vozila opremljena z gasilnimi aparati. Evidentira se tudi tip in letnik vozila. Zbir in analiza teh podatkov pokaže dokaj realno stanje vozil na naših cestah.

Odpravimo drobne nepravilnosti . . .

... DA BO NAŠE LETOVANJE PRIJETNEJŠE

Paziti pa moramo tudi na inventar. Če imamo majhne otroke, je potrebno jogi zaščititi s platnom; če smo sosedu posodili vzglavnik, jogi ali odejo, moramo poskrbeti, da bo stanje inventarja v sobi ob našem odhodu enako kot ob prihodu.

Posamezni obroki prehrane, predvsem zajtrk, so za marsikaterega letovalca prezgodaj postreženi v jedilnici in največje udobje je, da lahko en član družine prinese obroke za vso družino v sobo. Toda, le zakaj potem izposojene posode ne vrne v kuhinjo?

In največja težava nastane ob koncu sezone, ob inventuri, ko preštavamo inventar in ga seveda iščemo tudi v hišicah. Veliko posode prinesemo nazaj v kuhinjo, veliko se je zamenja, saj imajo vse članice nekaj posode v sobah in žal se zgodi, da nekaj posode tudi ne najdemo. Pa je zato treba za naslednje leto nabaviti posodo nanovo in za to prispevajo sredstva članice samoupravne počitniške skupnosti in spet se letovalci pojavimo v vlogi članov ozdov in se vprašujemo, zakaj in od kod prispevati toliko sredstev? Za prevzem hrane za celo družino je dovolj potrebne posode v vseh sobah, zato ne odnašajmo posode, čajnikov, jedilnega pribora iz jedilnice.

Ves inventar, tako v počitniških hišicah kot v glavnem objektu (radioaparati, TV sprejemnik, ipd.) je namenjen uporabi in zabavi vseh letovalcev, toda za ravnanje z njimi je v času letovalne sezone zadolžen delavec v naselju. Saj, nekdo zna ravnati z aparati, drug pa nima ravno nežne roke, in vse skupaj se kaj hitro pokvari.

Osebe v kuhinji je za svoje delo strokovno usposobljeno in zdravniško pregledano, letovalci pa nismo. Zato nikar ne hodimo v bližino hrane in se pogovorimo s kuharico zunaj kuhinje. Tudi pred letovalno sezono ali po njej velja, da ni dovoljen vstop v kuhinjo vsem, saj je kuhinja ob koncu letovalne sezone očiščena, inventar zložen po inventurnem seznamu, za stanje vsega pa odgovarja čuvaj naselja.

Počitniško naselje je namenjeno vsem delavcem hrastniškega združenega dela in prav zato je potreben tudi določen red pri letovanju. Uporaba hišic je mogoča le z vednostjo in soglasjem lastnice počitniške hišice, kar vsak letovalec dokaže s predložitvijo napatnice za letovanje. Veliko jih želi letovati in zato moramo vedno vedeti, ali je posamezna hišica zasedena ali jo lahko oddamo prosilcu za letovanje.

Ko se prijavimo za letovanje, želimo tudi pravočasno vedeti, ali bomo lahko letovali v načrtovanem terminu. Nezasedene kapacitete prek samoupravne počitniške skupnosti oddamo v uporabo drugim članicam ali tudi zunanjim letovalcem. Toda te kapacitete so največkrat oddane tako pozno, da skoraj vedno ostanejo nezasedene. Saj tudi drugi letovalci želijo pravočasno vedeti, ali bodo lahko letovali v zaželenem terminu. Nihče pa si ne more zagotoviti dopusta in vse ostalo v dveh dneh pred odhodom na letovanje.

In nezasedenost praznih sob precej vpliva tudi na poslovanje samoupravne počitniške skupnosti v posamezni letovalni sezoni!

Tudi način plačila za letovanje je bil zelo različen v posameznih kolektivih, zato bomo letos vsem enotno zaračunavali letovanje z računom po končanem letovanju. Ob dogovoru, seveda, pa bomo na tak način tudi pridobili sredstva iz akontacije za letovanje, ki doslej večkrat niso pravočasno prispela na žiro račun, da bi s temi sredstvi zagotovili zaloge živil in tako bi bilo marsikatero letovanje cenejše in morda v letu 1988 tudi brez izgube.

Tudi plačevanje turistične takse neposredno ob prihodu na letovanje dela dolge vrste letovalcev v čakalno na prevzem ključev sob in vsega ostalega, kar sodi zraven. Zato se bomo poskušali s turističnim društvom dogovoriti za drugačen način obračuna in plačila turistične takse in bo potem tudi to vključeno v ceno letovanja.

Samoupravna počitniška skupnost Hrastnik

Akcija

»BREZHIBNO VOZILO JE VARNO VOZILO«

Posebej je treba poudariti, da ima akcija preventivni ali preprečevalni in ne represivni, torej kaznovalni namen. V akciji se voznike le opozori na ugotovljene napake, kaznuje pa se le grobe kršitelje cestnoprometnih predpisov.

Kako je potekala akcija na območju Hrastnika?

Prva akcija v letošnjem letu je potekala 6. junija letos. Opravili sta jo dve skupini. V vsaki so sodelovali: predstavnik postaje milice, predstavnik AMD Hrastnik, avtomehaničar in gasilec. Potekala je v dopoldanskem času na več mestih: na Dolu pod pokopališčem, na Marnem, v Brdcah, na mostu čez Savo, pri skladišču Za Savo. Skupaj je bilo ustavljenih 81 vozil – 18 tovornih in 63 osebnih.

Iz podatkov je razvidno, da je povprečna starost avtomobilov 6 let in pol, s tem da niso vštetih novi avtomobili, torej letnik 1989.

In ugotovljene napake?

Eno vozilo je imelo napako na krmilnem mehanizmu, osem vozil na zavornem mehanizmu, 19 vozil na svetlobnih telesih, 14 vozil na gumah in 12 na karoseriji. Enajst vozil ni imelo obvezne opreme.

Pri pregledu uporabe varnostnih pasov smo ugotovili, da kar 26 voznikov ni uporabljalo varnostnega pasu, 8 tovornih vozil je vozilo brez gasilnih aparatov. Med vozniki osebnih vozil jih je 11 imelo gasilni aparat.

To je kratek prikaz ugotovljenih napak!

Vsak voznik je ob pregledu dobil tudi propagandno gradivo, sestavljeno iz več sestavkov, ki opozarjajo na ravnanje v prometu. K gradivu je bilo priloženo tudi vabilo na brezplačen tehnični pregled, ki ga

lastnik lahko opravi pri Zastava avto Ljubljana – Avto motor Celje – Enota Trbovlje. Na žalost ugotav-

ljamo, da vozniki tega ne izkoristijo, ker menijo, da bodo zaradi ugotovljenih napak kaznovani.

Naj še enkrat poudarimo, da je namen akcije PREVENTIVNI. To potrjuje tudi dejstvo, da je bilo v zadnji akciji z radarjem ugotovljenih več prekoračitev hitrosti. Nihče ni bil kaznovan; vozniki so bili le opozorjeni.

Naj na koncu sestavka opozorimo še na nekaj stvari:

- Bliža se poletje, čas počitnic. Na cesti bo več otrok, zato prilagodimo vožnjo razmeram!

- Naše ceste so ozke in v slabem stanju. Prevelika hitrost je botrovala večini nesreč – posledice so hude!

- POKAŽIMO SVOJO KULTURO TUDI IN PREDVSEM NA CESTI – MORDA BOMO OHRA NILI SVOJE ŽIVLJENJE IN ŽIVLJENJE DRUGIH!

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Ena izmed oblik sodelovanja je tudi vsakoletno srečanje slovenskih športnikov iz omenjenih dežel v namiznem tenisu, šahu, nogometu in rokometu. Da bi slovenski športniki iz omenjenih dežel spoznali čim večji del naše ožje domovine in da bi se vsako leto družili z drugimi vrstniki, se srečanja vsako leto odvijajo v drugem kraju Slovenije.

Medtem ko so stiki z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji in Slovensko športno zvezo na Koroškem ustaljeni in se uspešno razvijajo, v Porabju Slovenci nimajo lastnih društev in lahko goje šport le v okviru večinskega naroda. Obe organizaciji Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije po-

13. Srečanje slovenskih športnikov

V NAMIZNEM TENISU, ŠAHU, NOGOMETU IN ROKOMETU

Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije namenja mednarodnemu sodelovanju že vrsto let veliko pozornost, saj na ta način poskuša uresničevati idejo o enotnem telesnokulturnem prostoru in tudi po najboljših močeh pomagati pri razvoju športa med Slovenci v zamejstvu – na Tržaškem in Goriškem, v Beneški Sloveniji, na Koroškem in v Porabju.

magajo pri izobraževanju kadrov, s predavanji, z rezultati, pri koordi-

naciji sodelovanja z društvi in zvezami ter drugimi ustanovami v matični domovini ter pri drugih vprašanjih o razvoju športa.

Na pobudo Zveze telesnokulturnih organizacij Slovenije, bo letošnje 13. srečanje potekalo v revirjih. Pod pokroviteljstvom Medobčinskega sveta SZDL revirskih ob-

čin bodo ZTKO Zagorja, Trbovelj in Hrastnika organizirala srečanja v posameznih športnih panogah. Na tekmovanjih bodo sodelovale ekipe in posamezniki Prosvetno-športnega odseka SO Monoster (LR Madžarska) – Porabje, Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI), Slovenske športne zveze Koroške (SŠZ) in domače ekipe revirskih občin. Gostujoče ekipe bodo nastanjene v domu učencev RŠC REK EK v Hrastniku.

Slovesna otvoritev srečanja je bila v soboto, 24. junija, na rokometnem igrišču na Logu. Po slovesni otvoritvi so se v športni dvorani na Logu pomerile ekipe v namiznem tenisu, naslednji dan pa tudi posamezniki. Na stadionu na Logu sta bili zadnji dve srečanja v nogometu, srečanja štirih nogometnih ekip in tekmovanje v šahu je bilo v Trbovljah, v Zagorju pa je bilo srečanje rokometnih ekip Porabja in Revirjev.

Robert Halzer

Trideseta obletnica

DEKLARACIJA

Deklaracijo o pravicah otroka je Generalna skupščina Združenih narodov soglasno sprejela 20. novembra leta 1959. Globoko zaskrbljenost zaradi problema otrok so Združeni narodi pokazali že leta 1946, ko so ustanovili UNICEF (Sklad Združenih narodov za pomoč otrokom).

Deklaracija o desetih skrbno formuliranih načelih potrjuje naslednje pravice otroka:

- da uživa posebno varstvo in da mu je omogočen zdrav in normalen razvoj v svobodi in dostojanstvu;
- da ima od rojstva ime in državljanstvo;
- da uživa ugodnosti socialnega varstva, vključno z ustrezno prehrano, stanovanjem, razvedrilom in zdravstveno nego;
- do posebne obravnave, vzgoje in izobraževanja ter nega, če je kakorkoli prizadet;
- da se izobražuje, da je med prvimi, ki jim je nudena pomoč in zaščita v primeru nesreče;
- biti obvarovan pred vsemi vrstami zanemarjanja, krutosti in izkoriščanja ter biti obvarovan pred dejanji, ki bi lahko privedla do kakršne koli oblike diskriminacije.

Na koncu deklaracija poudarja, da je treba otroka vzgajati v »duhu razumevanja, strpnosti, prijateljstva med narodi, miru in občega bratstva«.

Letošnje leto bo torej oznamovalo 30. letnico sprejema Deklaracije o pravicah otroka. Naj nam bo to poziv za nadaljnje prizadevanje in spoštovanje otrokovih pravic!

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo posameznikom in delovnim organizacijam, vsakemu med vas mi, dragi občani, ki skrbite in pomagata iskati možnosti za čim lepši in zdrav jutrišnji dan naših otrok. Hvala vam za vašo podporo pri usresničevanju našega programa.

Elizabeta Jakšič

Občinska zveza društvo prijateljev mladine

Brnica, torek, 13. junija 1989 – Bilanca: Deset poškodovanih potnikov, velika gmotna škoda ter strog opomin, kaj lahko povzroči voznikova neizkušenost in trenutke njegove nepazljivosti!

Korak več za hrastniško drobno gospodarstvo

PRVA ZASEBNA PRODAJALNA

Nekoč so kvalificirani delavci in mojstri imeli znanje, ki je bilo njihov kapital. V času štrajkov so z njim dosegali boljše delovne in življenjske pogoje. Ker je bilo znanje njihovo, so bili ponosni, spoštovani in potrebni.

Danes je delo poenostavljeno, znanje in spretnosti, ki je zanj potrebno, pa se vedno bolj akumulira v modernih strojih. So pa še poklici, ki ne bodo izumrli in jih bo naše izobraževanje še vedno uvrščalo v programe. Da nekdo postane krojač, čevljar, frizer in pek, mu je najprej potrebna šola, nato praksa. In če v združenem delu zanje ni kruha, se še vedno lahko postavijo na svoje noge. Ljudje, občani, krajani so veseli njihovega dela, stroke, nudenja storitev.

Danes vse bolj spoznavamo, da potrebujemo sodoben, inovativen način podjetništva, povezan z drobnim gospodarstvom. »Obrtniška pomlad« je prišla v hrastniško družbenopolitično skupnost pred leti, ko so imenovali skupino ljudi za razvoj drobnega gospodarstva, formalni denarni sklad in z novimi gradnjami urejali tudi poslovne prostore. Prvi koraki so bili narejeni in leta 1987 je bilo v Hrastniku 67, leto pozneje že 72 samostojnih obrtnikov. Zdaj jih je 78, do leta 1990 naj bi jih bilo 90. Prav tako narašča število popoldanskih obrtnikov; sedaj jih je v občini 49.

Seveda je želja upravnih organov skupščine občine in občanov, da se obrtništvo razcveti, kajti vse bolj prodira spoznanje, da obrtniki niso »drugorazredni občani«, ki imajo veliko pod palcem, temveč da lahko z ustvarjenim dohodkom veliko prispevajo k boljšemu gospodarskemu položaju občine. Edini stvarni izhod v teh kriznih časih je produktivnost, zmanjšanje normativizma in odprava okostenele ideologije. Kajti do-

ber zasebnik je uspešen delodajalec, manager, človek, ki odloča sam o poslovanju in upravljanju. Tudi obrtništvo ima svoje zakonitosti, svoje zapovedi. Ne dvom, temveč vera in zaupanje v lastne ustvarjalne moči in voja lahko prineseta uspeh.

Danes potrošnik postaja vse zahtevnejši in zna ceniti ugodnosti. Otilija Kupec pa pravi, da bo poskušala ustreči ljudem. Morda bo imela diskontno trgovino, ki pa – seveda – ne bo odprta tako, kot so običajno odprte družbene trgovine, temveč bo delovni čas v tej, prvi zasebni hrastniški prodajalni prilagojen potrošnikom. Trgovina bo odprta tudi ob sobotnih popoldnevih in morda ob nedeljah dopoldne.

Vsega tega se dobro zaveda Otilija Kupec iz Brdc, ki se je odločila za zasebno trgovino. Otilija je kvalificirana trgovka. Zdej dela v hrastniškem Sijaju, v skladišču izdelkov v dveh izmenah. Veliko lastnega kapitala bo morala vložiti v moderno opremljeno samopostrežno trgovino, ki jo bo imela v bližini svoje stanovanjske hiše. Vendar, ji volje ne manjka, moralno oporo pa ji dajejo sokrajani Brdc, saj si želijo imeti trgovino po želji in okusu.

Razveseljivo, mar ne? Upajmo le, da ne bodo upravni organi skupščine občine Hrastnik »z občinskimi paragrafi« Otiliji delali sivih las, temveč da bo prva zasebna trgovina v Brdcih 44 na Marnem zares trgovina po potrošnikovi meri!

Vojka Povše

Od 24. junija do 4. julija

PRIREDITVE OB PRAZNOVANJU

Težišče letošnjega praznovanja bo slavnostna seja delegatske skupščine in predsedstev družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti Boben. S tem nadaljujemo uresničevanje že pred leti med občani ugodno sprejete odločitve, naj osrednjo proslavo ob praznovanju občinskega praznika prireja v posameznih krajevnih skupnostih.

Poleg te, osrednje prireditve, bodo tudi razne kulturne, športne in druge prireditve od 24. junija do vključno 4. julija.

SOBOTA, 26. 6.

Ob 14. uri: Slovesna otvoritev 13. srečanja slovenskih športnikov iz obmejnih dežel, na rokometnem igrišču na Logu

Ob 14.30 uri: Srečanje ekip slovenskih športnikov iz obmejnih dežel v namiznem tenisu, v telovadnici OŠ na Logu

Ob 17. uri: Tradicionalni rokometni turnir, na rokometnem igrišču OŠ na Dolu

NEDELJA, 25. 6.

Ob 8. uri: Tekmovanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel v namiznem tenisu (posamezno), v telovadnici OŠ na Logu

Ob 9. uri: Srečanje ekip slovenskih športnikov iz obmejnih dežel v nogometu, na stadionu v športnem parku na Logu

Ob 10. uri: Republiško prvenstvo za mlajše mladince v kajak in kanu slalomu, pod savskim mostom v Podkrajju

Ob 14. uri: Zaključek 13. srečanja slovenskih športnikov iz obmejnih dežel z razglasitvijo rezultatov, na rokometnem igrišču na Logu

PONEDELJEK, 26. 6.

Ob 19. uri: Otvoritev razstave leposlovnega in strokovnega knjižnega gradiva o rudarstvu, v knjižnici (Dijaški dom)

TOREK, 27. 6.

Ob 19. uri: Svečana podelitev nagrad in priznanj inovatorjem za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge za leto 1988, v Poslovno-stanovanjskem objektu v Hrastniku

ČETRTEK, 29. 6.

Ob 16. uri: Turnir v malem nogometu z nastopom ekip krajevnih skupnosti in JLA. na stadionu za Savo

Ob 19. uri: Otvoritev razstave Fotokluba Hrastnik – »Fotografska videnja«

PETEK, 30. 6.

Ob 18. uri: Promenadni koncert steklarske godbe na pihala, na ploščadi pred Delavskim domom na Logu

Ob 21.30 uri: Tradicionalna kajakaška baklada, na Savi

SOBOTA, 1. 7.

Ob 17. uri: Skupno zasedanje delegatov zborov občinske skupščine, v krajevni skupnosti Boben

TOREK, 4. 7.

Od 7. do 8. ure: Množični pohod »100 družin« po Poteh spominov NOB na Kal in Gore

Aaa ... Hmm!

Sonce, voda, zrak, svoboda... Razgibajmo življenje.

Konec šolskega leta učenci Glasbene šole Hrastnik pokažejo, kaj so se naučili. Običajno pripravijo kakšno presenečenje. Tokrat je bila to Petra Hočvar, sicer učenka klavirja, z izvrstnim petjem in pevski zbor, ki ga je za to priložnost pripravila ravnateljica Elza Jakšič.

Osmošolkin zapis ...

BLIŽA SE SLOVO

Kako so leta hitro tekla! Spominjam se, ko smo prvič prestopili tvoj prag, šola. Kako smo se sedemkrat veselo poslovili, osmič pa se bo marsikomu utrnila solza.

Kolikokrat smo se skregali, se zaljubili, kaj ušpičili ... Bili smo kot eno, celih osem let. Velikokrat smo trepetali pred kontrolkami, tablo, celo pred tovarišicami. Za naše neznanje so bili vedno krivi tovariši. Preklinjali smo jih s šolo vred. Nikoli več ne bo tiste lepe ekskurzije po Jugoslaviji, Raščanov ... Razšli se bomo. Se bomo še kdaj poznali, si pogledali v oči, obujali spomine na naše otroštvo? Kolikokrat smo noreli na plesih, na športnih dnevih in tudi po šoli! Veže nas le še nekaj dni. Čez dobra dva meseca se bomo znašli čisto v tujem svetu, med tujimi ljudmi. Šele sedaj vidim, da je naših tovarišev sama dobrota. Za nekatere izmed nas se bo začel osemurni delavnik, za druge pa učenje in guljenje na srednjih šolah. Seveda si bomo našli nove prijatelje, toda ne takih, kot so bili tukaj. S šolo, s tovariši, s prijatelji smo delili svoje otroštvo. Radi smo te imeli, šola, res radi. In tudi vas, tovariši. Marsikdaj smo vas ujezili. Dajte, oprostite nam, ker to je bil le del našega veselega otroštva, naših neumnosti. Za vedno se poslavljamo od tvojih hodnikov, tabel, od »Ermanc«, »Golečk«, »Petrovičk, ...« Sedaj smo šele spoznali, da se imamo na nek način radi. Toda zdaj je prepozno, prepozno, ker te že zapušča mo ...

Maruša Stoklasa, 8. b.
OŠNHR Hrastnik